

Goedkeuring projectplan dijkverbetering Diefdijklinie

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND, ZUID-HOLLAND EN UTRECHT

Gezien de brief van het Waterschap Rivierenland van 6 juli 2011 (met kenmerk 201043618) met het verzoek tot goedkeuring van het op 17 juni 2011 door het Algemeen Bestuur van het waterschap vastgestelde projectplan Dijkverbetering Diefdijklinie en gelet op de artikelen 5.4 tot en met 5.14 van de Waterwet.

Besluiten, elk voor zover zij bevoegd zijn

Goedkeuring te verlenen aan het op 17 juni 2011 door het Algemeen Bestuur van het Waterschap Rivierenland vastgestelde projectplan Dijkverbetering Diefdijklinie.

Hierbij hebben wij het volgende overwogen:

1. Algemeen

De Diefdijklinie ligt in drie provincies, namelijk Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht. Aangezien de waterkerende functie van de Diefdijklinie voor de waterveiligheid van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden grotendeels een Zuid-Hollands belang is, hebben de drie provincies afgesproken dat de provincie Zuid-Holland zal optreden als coördinerende provincie voor de MER-procedure en de uitvoeringsbesluiten. Tijdens de voorbereiding is in een open planproces en in nauw overleg tussen het waterschap en de drie provincies gewerkt aan een integraal dijkverbeteringsplan dat kan rekenen op een breed draagvlak. Hierbij is nadrukkelijk rekening gehouden met de cultuurhistorische waarden van de Diefdijk als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

2. Veiligheid tegen overstromen

Volgens de Waterwet moeten alle genormeerde primaire waterkeringen in Nederland periodiek beoordeeld worden op veiligheid tegen overstromen. Voor de Diefdijklinie is deze toets in fasen uitgevoerd. Naar aanleiding van de toetsing is gebleken dat de Diefdijklinie over een lengte van ruim acht kilometer niet voldoet aan de in bijlage II bij de Waterwet gestelde veiligheidsnorm van een overschrijdingskans van 1/2000 per jaar. Deze overschrijdingskans geldt voor het dijkkringgebied van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden waar de Diefdijklinie, met een niet-direct waterkerende functie (categorie c), een onderdeel is van de primaire waterkering. Het niet voldoen aan de vereiste veiligheid is, afhankelijk van het betrokken dijktraject, te wijten aan piping en/of onvoldoende macrostabiltelt (van vooral het binnentalud van de dijk).

Het nu voorliggende projectplan is opgesteld conform de uitgangspunten van artikel 5.4 van de Waterwet en met toepassing van de voorgeschreven projectprocedure voor waterstaatswerken. Tijdens de bestekfase en de uitvoering kan nog een verdere optimalisatie op basis van de randvoorwaarden van het projectplan plaatsvinden. Na uitvoering van het plan voldoet de Diefdijk op een robuuste wijze voor de komende 50 jaar aan het wettelijke vereiste veiligheidsniveau. De lokaal toegepaste constructies zijn ontworpen op een levensduur van 100 jaar.

3. Procedure

Omdat voor de versterking een wettelijke MER-plicht gold, heeft het waterschap in januari 2008 een startnotitie MER ingediend bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Op basis van de vastgestelde richtlijnen zijn door de initiatiefnemer vervolgens de Projectnota/MER (afgekort het MER) en het ontwerpprojectplan opgesteld. Tijdens dit traject zijn door het waterschap in de regio zo'n zes (openbare) informatiebijeenkomsten gehouden.

Voorts is de planvorming in de afgelopen jaren getoetst door de Coördinatiecommissie Dijkverzwaring Zuid-Holland (CCD), waarin regulier zitting hebben maatschappelijke organisaties en overheden op het terrein van natuur-, landschaps- en cultuurhistorische belangen en waterveiligheid. Specifiek ten behoeve van de dijkverbetering Diefdijklinie zijn de betrokken provincies en gemeenten en enkele interprovinciale en lokale belangenorganisaties (tijdelijk) toegetreden.

Het MER, het ontwerpprojectplan en de aanvragen voor de benodigde vergunningen en ontheffing zijn op 14 december 2010 ingediend bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.

Het MER is door de bevoegde gezagen (provincies Gelderland, Utrecht en Zuid-Holland) getoetst aan de door hen vastgestelde richtlijnen en aan mogelijke onjuistheden. De toetsing gaf voor de bevoegde gezagen geen aanleiding om het MER niet aanvaardbaar te verklaren.

Voorname op 14 december 2010 ingediende stukken inclusief de opgestelde ontwerpuitvoeringsbesluiten hebben van 24 maart 2011 tot en met 4 mei 2011 ter inzage gelegen. Eenieder kon in deze periode zienswijzen indienen bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland over de ter inzage gelegde stukken. Ook zijn de stukken verstuurd naar de wettelijke adviseurs en de Commissie voor de milieueffectrapportage

4. Adviezen instanties

De CCD constateert bij brief van 30 mei 2011 dat sprake is van een evenwichtig plan waarbij een juiste balans is gevonden tussen de verbeteringswerken voor de dijkversterking en diverse belangen van natuur, landschap en cultuurhistorie. In het bijzonder spreekt deze commissie haar waardering uit voor de maatregelen die getroffen zijn om elementen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie te behouden en te restaureren. Wat betreft de belangen van derden is in voldoende mate rekening gehouden met het individueel belang van gebruikers en eigenaren van woningen en bedrijven. Er is maatwerk geleverd. De uiteindelijke getroffen maatregelen voor de dijkversterking kunnen worden gekenschetst als de minst ingrijpende maatregelen waardoor geen onnodige inbreuk is gepleegd in het eigendomsrecht. Daarnaast beveelt de CCD onder meer aan om zoveel mogelijk de maatregelen voor de verkeersveiligheid gelijktijdig met de dijkverbetering uit te voeren om de overlast voor eigenaren en gebruikers te beperken. In dat verband vraagt de commissie tevens aandacht voor de recreatieve voorzieningen.

De Commissie voor de milieueffectrapportage is in haar toetsingsadvies van 19 mei 2011 van oordeel dat alle informatie beschikbaar is gekomen om het milieubelang volwaardig mee te laten wegen bij de besluitvorming. Verder oordeelt deze commissie dat er een duidelijke visie op de dijk en de dijkversterking is en dat de uitgangspunten en de afgeleide alternatieven hier logischerwijs uit volgen. Ten aanzien van de alternatieven merkt de commissie op dat de drie (weinig onderscheidende) alternatieven geen aanzienlijke negatieve effecten met zich meebrengen. Het gaat om beperkte ingrepen met zeer lokale of, in een groter verband gezien, kleinschalige milieugevolgen. Verder geeft de commissie aan dat uit het ontwerpprojectplan blijkt dat in het voorkeursalternatief voor zover mogelijk mitigerende maatregelen zijn opgenomen om de in het MER beschreven negatieve effecten te voorkomen.

Daarnaast heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed bij brief van 17 mei 2011 advies uitgebracht naar aanleiding van de stukken (MER, ontwerpprojectplan en ontwerpuitvoeringsbesluiten). De Rijksdienst is van oordeel dat cultuurhistorie in het MER een volwaardige plek heeft gekregen. Bovendien kan het MER volgens de Rijksdienst als voorbeeld dienen omdat het onderzoek is uitgevoerd conform de systematiek zoals beschreven in de "Handleiding Cultuurhistorie in m.e.r. en MKBA".

5. Inspraak

Tijdens de terinzagelegging gedurende zes weken, in de periode 24 maart 2011 tot en met 4 mei 2011, van het MER, het ontwerpprojectplan en de ontwerpuitvoeringsbesluiten met de relevante stukken zijn vijf afzonderlijke zienswijzen ingediend en twee zienswijzen die door meerdere personen zijn ondertekend dan wel namens meerdere personen zijn ingediend.

Op hoofdlijnen kunnen wij instemmen met de Nota van beantwoording van zienswijzen dijkverbetering Diefdijklinie zoals op 17 juni 2011 vastgesteld door het waterschap Rivierenland. Onderwerpen die in de zienswijzen meermaals worden aangevoerd, zijn gericht op:

- a) schade(vergoeding);
- b) onteigening van benodigde gronden;
- c) aantasting van natuur-, landschaps- en archeologische waarden.

Aanvullend op de beantwoording door het waterschap geven deze onderwerpen ons aanleiding tot de volgende beschouwingen.

a. Schade

Door het treffen van de voorgestelde versterkingsmaatregelen is een aantal bewoners bezorgd dat er schade op zal treden aan hun (deels monumentale) eigendommen. Enkele indieners van een zienswijze stellen ter voorkoming van schade een alternatieve locatie van damwand/kwelscherm voor. In één geval wordt hieraan door het waterschap tegemoetgekomen. Deze aanpassing van het ontwerpprojectplan heeft geen invloed op de in het MER beschreven milieueffecten en wij kunnen ons ook vinden in deze aanpassing. In de overige gevallen leidt verplaatsing van damwand/kwelscherm tot andere problemen en na afweging van alle belangen is ons inziens terecht door het waterschap besloten om het ontwerpprojectplan in deze andere gevallen ongewijzigd te laten.

De uitvoering van de dijkversterking kan schade met zich meebrengen. Het waterschap rekent het tot zijn verantwoordelijkheid om waar mogelijk schade te voorkomen, of als het niet anders kan schadebeperkend de dijkversterking uit te voeren. Voor de start van de uitvoering zullen in opdracht van het waterschap van alle panden in de directe nabijheid van de dijkversterkingstrajecten bouwkundige vooropnames worden gemaakt en zal mogelijke schade tijdens de uitvoering nauwlettend worden gevolgd (via onder andere trillingsmetingen).

Tevens berust bij het waterschap de verantwoordelijkheid onevenredige inkomens-, bedrijfs- en/of vermogensschade, die ontstaat door het rechtmatig uitvoeren van de dijkversterking, te compenseren. De toekenning van deze schadegevallen vindt plaats op basis van de "Verordening schadevergoeding Waterschap Rivierenland".

b. Verwerving benodigde gronden

Een aantal zienswijzen is gericht tegen de onteigening van gronden, benodigd voor de dijkversterking. Zij geven aan dat zou moeten worden uitgegaan van het vestigen van een zakelijk recht dan wel dat zij zelf de dijkverbetering lokaal zouden kunnen uitvoeren. Bij de aanleg, versterking of verlegging van een primaire waterkering gaan provincie en het waterschap in principe uit van het in eigendom laten verwerven door de waterkeringbeheerder van de gronden waarop (de kernzone van) de waterkering rust. Hiermee wordt de aanleg, uniformiteit, de continuïteit bij eventuele nieuwe dijkversterkingen, de duurzaamheid en het toekomstig onderhoud/beheer optimaal gewaarborgd. Omdat het hier geen direct waterkerende kering betreft (categorie c-kering) maakt het waterschap op dit uitgangspunt enkele uitzonderingen, zoals beschreven in het projectplan en in de Nota van beantwoording. Hierin geeft het waterschap aan dat het vestigen van een zakelijk recht in dit geval als een volwaardig alternatief wordt gezien voor onteigening. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan bezwaren van indieners van zienswijzen. Wij kunnen deze aanpak van het waterschap voor de Diefdijkverbetering onder deze omstandigheden onderschrijven.

c. Aantasting van natuur-, landschaps- en archeologische waarden.

Enkele indieners van een zienswijze verwachten direct of indirect (via verstoring van grondwaterstromen) dat met de dijkverbetering natuur-, landschaps- en archeologische waarden worden aangetast dan wel dat hiernaar onvoldoende onderzoek is gepleegd. Hierover merken wij op dat uit het MER blijkt dat geplande damwanden/kwelschermen geen invloed hebben op dieper gelegen grondwater en dat eventuele invloed op het freatisch grondwater door het waterschap op kritische plekken zal worden gemonitord. Voor wat betreft archeologie geeft het waterschap aan dat (in ieder geval) bij hoge archeologische verwachtingswaarde ter plaatse voorafgaande aan of gedurende de uitvoering gebruik zal worden gemaakt van archeologische begeleiding/toezicht. Verder verwijzen wij naar het positieve toetsingsadvies van de Commissie MER, de Rijksdienst voor Cultureel erfgoed en de Natuurbeschermingswetvergunning en de ontheffing op grond van de Flora- en Faunawet. Ter plekke van een (mogelijke) drinkwaterput, waar volgens een zienswijze geen melding van is gemaakt, hechten wij er belang aan dat archeologische begeleiding/toezicht zowel voorafgaande als tijdens de uitvoering plaatsvindt. Overigens heeft het waterschap aangegeven dat tijdens de uitvoering specifiek aandacht wordt besteed aan het belang van LNC-waarden en dat er tijdens de uitvoering ook een landschapsdeskundige aanwezig zal zijn.

De ingediende zienswijzen hebben geresulteerd in het op enkele punten aanpassen van het ontwerpprojectplan. Met deze door het waterschap vastgestelde wijzigingen kunnen wij instemmen.

6. Overige besluiten

In het kader van de gecoördineerde voorbereiding van het dijkverbeteringsplan zijn bij de terinzagelegging van het projectnota/MER en het ontwerpprojectplan mede de volgende ontwerpuitvoeringsbesluiten met de onderliggende aanvragen ter inzage gelegd:

- omgevingsvergunningen van gemeenten Geldermalsen, Culemborg, Leerdam en Lingewaal;
- ontheffing Flora- en Faunawet van Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie;
- vergunning Natuurbeschermingswet van provincie Gelderland.

Deze uitvoeringsbesluiten zijn inmiddels verleend. De besluiten zijn in overeenstemming met het door het waterschap vastgestelde projectplan.

7. Terinzagelegging besluiten

Gedurende een termijn van zes weken wordt samen met ons goedkeuringsbesluit ter inzage gelegd het vaststellingsbesluit, het vastgestelde dijkverbeteringsplan met toelichting en tekeningen, de projectnota/MER, de verleende uitvoeringsbesluiten en de daarop betrekking hebbende relevante stukken.

8. Beroep

Tegen dit goedkeuringsbesluit en de uitvoeringsbesluiten kunnen belanghebbenden, die conform artikel 5.6, lid 2 van de Waterwet een zienswijze hebben ingediend, op grond van artikel 5.13 van de Waterwet gedurende de inzageleggingstermijn van zes weken in één instantie beroep instellen. De beroepstermijn vangt aan op de datum zoals aangegeven in de bekendmaking. Het beroepschrift moet worden ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Op grond van artikel 6:13 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan geen beroep worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijzen naar voren heeft gebracht.

Krachtens artikel 6:16 van de Awb schorst het beroep de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan – als beroep is ingesteld – ingevolge artikel 8:81 van de Awb, juncto artikel 46 van de Wet op de Raad van State bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend.

De verbetering van de Diefdijk valt onder de procedures van Afdeling 2 van Hoofdstuk 1, in het bijzonder onderdeel 7.3 van Bijlage I van de categorieën ruimtelijke en infrastructurele projecten, als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid van de Crisis- en herstelwet. Ingevolge artikel 11 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet dienen de beroepsgronden in het beroepsschrift te worden opgenomen en kunnen deze na afloop van de beroepstermijn niet meer worden aangevuld.

Arnhem, 13 juli 2011

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

J.C. Verdaas
gedeputeerde voor Water

Den Haag, 28 JUL 2011

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

M.M. van der Kraan
waarnemend secretaris

Utrecht, 14 JUL 2011

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

mr. drs. J. Visbeen
Afdelingsmanager Bodem en Water